

ЕКОВАЛЕОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА ФАКТОРАМИ РИЗИКУ ЗАХВОРЮВАНOSTІ В УКРАЇНІ

Горбань А.В., НУЦЗУ

НК – Юрченко Л.І., доктор філос. наук, професор НУЦЗУ

Сучасний світ заповнила епідемія коронавірусу. Кожен день ми чуємо про статистику смертності та захворюваності. Але не потрібно забувати, що існують інші хвороби, які також забирають життя у багатьох людей. Наприклад неінфекційні захворювання, які саме в Україні є причиною більш ніж 80% втрачених років потенційного життя через передчасну смертність та інвалідність.

В той же час Україна все ще не має загальнонаціональних репрезентативних даних про основні фактори ризику неінфекційних захворювань, що є перешкодою для прийняття науково обґрунтованих рішень з метою покращення ситуації. Тож у 2019 році в Україні уперше відбулося загальнонаціональне дослідження що до вивчення поширеності факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ) в рамках програми STEPS.

Дослідження STEPS – поетапний підхід до нагляду за факторами ризику неінфекційних захворювань в Україні. STEPS вивчає поширеність НІЗ та їхніх факторів ризику за допомогою стандартизованого анкетування, фізичних та біохімічних вимірювань

Учасників дослідження (респондентів) обирають способом випадкового відбору. Участь у дослідженні є добровільною. Інформація, яку надають респонденти, є повністю конфіденційною та використовується лише з дослідною метою. До дослідження залучаються професійно підготовлені інтерв'юери,

Дослідження STEPS відбуваються в усіх областях України. Вибірка дослідження включає доросле населення України (міське і сільське) із загальною кількістю потенційних учасників 7 700 осіб.

Дослідження складається з трьох етапів:

- інтерв'ю учасників з метою виявлення факторів поведінкового ризику та історії здоров'я, пов'язаної з НІЗ;
- вимірювання росту, ваги, окружності талії та стегон, артеріального тиску і частоти серцевих скорочень;
- вимірювання біохімічних показників здоров'я (глюкози і ліпідів у крові швидкими тестами, рівень натрію, креатиніну, калію та йоду в сечі).

Результатом дослідження є репрезентами в національній базі даних, які можна аналізувати та інтерпретувати в порівнянні з міжнародними, а саме за рівнем вживання алкоголю і тютюну; рівнем споживання овочів і фруктів; споживання солі; рівнем фізичної активності; історії НІЗ та їх лікування; поширеності надмірної ваги та ожиріння, підвищеного артеріального тиску, рівня холестерину.

Опитування за програмою STEPS охоплює 11 із 25 індикаторів, зазначених у Глобальному плані дій ВООЗ із профілактики та боротьби з НІЗ на період 2013–2020 рр. та у Глобальній системі моніторингу для запобігання і контролю НІЗ, що стосується 7 із 9 глобальних цілей [1].

Отже, це дослідження є одним із найважливіших заходів у валеологічній сфері запобігання та контролю НІЗ. Дослідження за програмою STEPS надають достовірну інформацію стосовно провідних факторів ризику НІЗ, їхнього

розподілу та зв'язку із соціально-економічними характеристиками регіону, що робить його найціннішим інструментом для розробки й моніторингу стратегій профілактики та боротьби з НІЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дослідження STEPS – поетапний підхід до нагляду за факторами ризику неінфекційних захворювань в Україні: вебсайт. URL: режим доступу <https://phc.org.ua/en/node/1547>